

Sfântul Andrei Criteanul

Maica Domnului, „cununa frumuseții”

**Omilii și canoane închinare
Preasfintei Născătoare de Dumnezeu**

Colecția *Viața în Hristos*
Seria „Imnografie bizantină”

14

Sfântul Andrei Criteanul

Maica Domnului, „cununa frumuseții”

Omilii și canoane închinare
Preasfintei Născătoare de Dumnezeu

Traducere din limba greacă de
MONAHIA PARASCHEVA ENACHE

Ediție îngrijită, introducere și note de
PR. DRAGOȘ BAHRIM

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2023

ARHIEPISCOPIA IAȘILOR

 CENTRUL DE STUDII
PĂTRISTICE
SFÂNTUL MĂXIM MĂRTURISITORUL

*Lucrare realizată în cadrul Centrului de Studii Patristice
„Sfântul Maxim Mărturisitorul” al Arhiepiscopiei Iașilor*

CUPRINS

Sfântul Andrei Criteanul și cultul ortodox al Maicii Domnului. Introducere (Pr. Dragoș Bahrim)	7
---	---

Omilii la Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioară Maria

Omilia I la Nașterea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu	29
Omilia a II-a la Nașterea Preasfintei Stăpânei noastre, Născătoarea de Dumnezeu, cu dovedirea că provine din seminția lui David	39
Omilia a III-a la ziua de Naștere a Preanevinovatei Stăpânei noastre Născătoarea de Dumnezeu și Pururea Fecioara Maria și dovedire din Vechea istorisire și din diferite mărturii că [Hristos] provine din sămânța lui David	57
Omilia a IV-a la Sfânta Naștere a Preasfintei Stăpânei noastre, Născătoarea de Dumnezeu și Pururea Fecioara Maria	71
Omilie la Buna Vestire a Preasfintei Stăpânei noastre, Născătoarea de Dumnezeu	87
Omilia I la Adormirea Preasfintei Stăpânei noastre, Născătoarea de Dumnezeu	107
Omilia a II-a la Adormirea Preasfintei Stăpânei noastre, Născătoarea de Dumnezeu	125
Omilia a III-a la Adormirea Preasfintei Stăpânei noastre, Născătoarea de Dumnezeu	137

Canoane
la Preasfânta Născătoare de Dumnezeu
și Pururea Fecioară Maria

Canonul I către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu	153
Canonul al II-lea, de pocăință, către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu	161
Canonul al III-lea către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu	169
Canonul al IV-lea către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu	177
Canonul al V-lea către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu	185
Canonul al VI-lea către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu	193
Canonul al VII-lea către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu	201
Canonul al VIII-lea către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu	209
Canonul al IX-lea către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu	217

Sfântul Andrei Criteanul și cultul ortodox al Maicii Domnului

Introducere

Contribuția Sfântului Andrei Criteanul (660-740) la mariologie constituie o pagină cu adevărat glorioasă în istoria teologiei, imnografiei și liturgicii bizantine. Lipsa unei ediții în limba română a omileticii și a celei mai mari părți din opera imnografică a acestuia a împiedicat până acum o privire de ansamblu asupra acestei pietre de mare preț. În volumul de față se dorește o minimală recuperare a acestei lipse, prin publicarea împreună a omiliilor mariologice și a canoanelor dedicate Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, cunoscute prin intermediul *Theotokarionului* Sfântului Nicodim Aghioritul. Propunerea noastră vine în paralel cu un proiect mai amplu, inițiat de Centrul de Studii Patristice „Sfântul Maxim Mărturisitorul”, de publicare în limba română a unei serii integrale de autor „Sfântul Andrei Criteanul”, care să conțină corpusul omiliilor și imnelor scrise de marele Părinte.

Mariologia în Biserica Răsăriteană a căpătat dezvoltare mai ales după discuțiile teologice legate de persoana Domnului Hristos și a Maicii Sale, clarificate odată cu Sinoadele III și IV Ecumenice. Legitimarea dogmatică sinodală a condus la introducerea treptată în cult a ciclului heortologic complet al principalelor evenimente istorice din viața acesteia, interpretate din perspectiva legăturii cu iconomia Întrupării, constituindu-se în tot atâtea sărbători mariale: Zămislirea Maicii Domnului de către Sfânta Ana (9 decembrie), Nașterea Maicii Domnului (8 septembrie),

Intrarea în Biserică (21 noiembrie), Buna Vestire (25 martie), Adormirea Maicii Domnului (15 august)¹. Între personalitățile care și-au pus în mod evident cel mai mult amprenta în toată această lucrare, enumerăm pe Sfinții Ioan Damaschinul, Cosma al Maiumei, Modest al Ierusalimului, Andrei Criteanul și Gherman al Constantinopolului.

Sfântul Andrei Criteanul, născut în Damasc, adus și închinat de timpuriu de către părinții lui Bisericii Sfintei Învieri, s-a remarcat imediat în comunitatea Patriarhiei Ierusalimului, încât în 685 face parte dintr-o delegație a acesteia la Constantinopol, pentru a duce acordul cu privire la hotărârile Sinodului al VI-lea Ecumenic. Din motive necunoscute, Sfântul Andrei rămâne la Constantinopol și întreaga sa slujire bisericească ulterioară se desfășoară fie în capitală, fie în insula Creta, unde va fi arhi-episcop². Darurile retorice și poetice ale Sfântului Andrei s-au șlefuit și s-au îmbogățit prin creșterea și formarea sa în Ierusalim, poate și în Mănăstirea „Sfântul Sava”, și au ajuns la deplina maturitate și desăvârșire în perioada constantinopolitană, continuată prin activitatea sa în Creta. Avându-și rădăcinile în tradiția teologică și iconografică hagiopolită, el a fost unul dintre principalii responsabili ai reformei cultului Bisericii Constantinopolului prin preluarea și îmbogățirea tipicului ierusalimitean,

¹ Pentru o foarte bună prezentare a acestor praznice, a se vedea Ierotheos, Mitropolit al Nafpaktosului, *Οί Θεομητορικές εορτές. Τά ιστορικά και θεολογικά της υπεραγίας Θεοτόκου*, Levadia, 2016 [Praznicele Maicii Domnului. O perspectivă istorică și teologică, trad. Mănăstirea Diaconești și Tatiana Petrache, Editura Bonifaciu, Bacău, 2019].

² Principala sursă hagiografică rămâne viața scrisă de Nikita patriciul și chestorul, *Βίος τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου τοῦ Ἱεροσολυμίτου, ἀρχιεπισκόπου γενομένου Κρήτης, συγγραφείς παρὰ Νικήτα τοῦ πανευφύμιου πατρικίου καὶ κνέστορος*, în A. Papadopoulos-Kerameus, *Ἀνάλεκτα Ἱεροσολυμιτικῆς Σταχυολογίας*, t. V, 1898, pp. 169-179; o ediție critică a lucrării a realizat Panayotis Skaltsis, în volumul *Ο ἅγιος Ἀνδρέας ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης ὁ Ἱεροσολυμίτης πολιούχος Ἐρεσοῦ Λέσβου, Πρακτικά ἐπιστημονικοῦ συνεδρίου (1-4 Ἰουλίου 2003)*, ἐκδόσεις ἱερῶς μητροπόλεως Μυτιλήνης, Mytilene, 2005, pp. 380-394.

Omilia I

LA NAȘTEREA PREASFINTEI NĂSCĂTOARE DE DUMNEZEU¹

Început al praznicelor ne este nouă sărbătoarea de astăzi. Dar este cea dintâi, atât între cele ce privesc spre Lege și spre umbre, cât și între cele ce privesc la venirea harului și adevărului. Este ea, deopotrivă, și cea din mijloc, și cea din urmă, având început sfârșitul Legii, iar mijlocul ei este legătura cu cele de la margine, iar sfârșitul, arătarea Adevărului. Căci sfârșitul Legii este Hristos², Care nu atât ne îndepărtează de literă, cât ne readuce la Duhul. Fiindcă aceasta este desăvârșirea, potrivit Însuși Dătorului de Lege Care, plinindu-le pe toate, a trecut litera la Duh și, recapitulând toate într-o Sine, a plinit Legea cu harul. Dar Legea a supus-o, iar harul l-a unit armonios cu Legea, fără a amesteca cele proprii unuia cu cele ale celeilalte, ci orientând în mod foarte convenit lui Dumnezeu tot ceea ce era greu de împlinit, împovărat și înrobitor, spre ceea ce era ușor și liber, ca să nu mai fim nicidecum supuși stihilor lumii³, cum spune Apostolul, nici să mai fim sub jugul robiei față de litera Legii. Căci acesta este lucrul cel mai de căpetenie între binefacerile lui Hristos asupra noastră. Aceasta este arătarea tainei, aceasta este firea înnoită, Dumnezeu și om, și îndumnezeirea frământăturii noastre. Dar pentru ca această strălucită și vestită venire a lui Dumnezeu la oameni să aibă loc, era nevoie și de ceva care să fie numaidecât

¹ Traducere după *Homilia i in nativitate b. Mariae* (CPG 8170; BHG^a 1082, BHG^b 1082a), PG 97, 805-820 (ed. A. Gallandi).

² Rom. 10, 4.

³ Cf. Gal. 4, 3; Col. 2, 8, 20.

un adaos de bucurie, prin care să vină asupra noastră marele dar al mântuirii. Iar acest ceva este sărbătoarea de astăzi, care are drept început nașterea Născătoarei de Dumnezeu, iar sfârșit unirea Cuvântului cu trupul, prin care vestea cea mai nouă între toate minunile, așteptată dintotdeauna, rămâne greu de înțeles și greu de cuprins cu ochii, căci cu cât se vedește, cu atât rămâne ascunsă, și cu cât se ascunde, cu atât se face mai vădită.

Prin urmare, de aici, purtând pe frunte lumina fecioriei, ca și cum și-ar aduna o cunună din florile nepieritoare ale pajiștilor duhovnicești ale Scripturii, această dintâi zi a sărbătorilor, de Dumnezeu dăruită, ne pune înaintea o bucurie comună întregii făpturi. Îndrăzniți, căci este sărbătoare de naștere și plămuierea din nou a neamului, fiindcă astăzi se naște Fecioara, și este alăptată la sân, și se plămăiește, și este pregătită să fie Maică Împăratului a toate, Dumnezeuul veacurilor. Și acest teatru duhovnicesc⁴ ne este adunat nouă de la David, împreună cu David. Căci ea, ca Maică a lui Dumnezeu ne pune înaintea nașterea ei cea dăruită de la Dumnezeu, iar David ne prezintă moștenirea și numele bun al neamului și înrudirea cea nouă a lui Dumnezeu cu oamenii. Vai, vai, ce mare minune! Căci Fecioara mijlocește între înălțimea dumnezeirii și smerenia trupului și se face Maică a Celui ce a plăsmuit-o. Iar David prorocește viitorul ca și cum ar fi deja prezent. Prin jurământ primește de la Dumnezeu făgăduința dăinuirii și păstrării alese a neamului din coapsele lui. Prin urmare, pe bună dreptate, trebuie prăznuită taina zilei și trebuie să aducem în dar Maicii Cuvântului aceste cuvinte, pentru că nimic altceva nu este mai drag ei decât Cuvântul și cinstirea cea prin cuvinte. Îndoit ne va fi de aici câștigul nouă, celor ce alcătuim aceste laude: pe de o parte, că ne aduce pe noi la adevăr, iar pe de altă parte, că ne depărtează de robia și de petrecerea după litera Legii.

⁴ Πνευματικὸν...θέατρον, de timpuriu Sf. Liturghie și, în general, slujbele de prăznuire ale sfinților erau comparate cu teatrul. Metafora aceasta se regăsește și la alți părinți în care Biserica este văzută ca teatru duhovnicesc.

Așadar, să se bucure toate astăzi și firea să salte. Să se bucure cerul de sus și norii să plouă dreptatea⁵, iar munții să picure dulceață și dealurile veselie⁶, că a miluit Domnul pe poporul Lui, căci ne-ai ridicat nouă cornul mântuirii în casa lui David⁷, robul Lui, pe această preanevinovată Fecioară fără de bărbat din care a venit Hristos, mântuirea și așteptarea neamurilor. Să dănțuiască astăzi tot sufletul recunoscător și firea să adune toată făptura pentru înnoirea și plămuirea ei din nou. Cele sterpe să alerge cu îndrăznire, căci cea fără de copii și stearpă a născut pe Prunca lui Dumnezeu, pe Fecioara. Maicile să salte, fiindcă maica cea fără prunci a născut pe Maica și Fecioara cea nesticată. Fecioarele să se bucure, căci țarina cea fără de sămânță a născut în chip de negrăit pe Cel din Tatăl fără de schimbare. Femeile să se întărească, fiindcă femeia, care oarecând s-a făcut pricină păcatului, acum a adus arvuna mântuirii. Și cea care mai demult era blestemată, acum s-a arătat de Dumnezeu aleasă. Maică fără de bărbat, aleasă de Plăsmuitorul, și îndreptarea neamului.

Prin urmare, toată făptura să laude și să dănțuiască și să aducă în dar ceva vrednic de această zi. Să fie astăzi o sărbătoare comună celor cerești și celor pământești și să prăznuiască împreună orice adunare din lume și mai presus de lume. Căci astăzi se zidește locaș creat Creatorului a toate. Și făptura Îi pregătește Ziditorului nouă și dumnezeiască sălășluire. Astăzi firea cea mai înainte întoarsă în pământ primește început îndumnezeirii. Iar cel ce este praf și cenușă se grăbește să alerge și să se înalțe la slava cea de sus. Astăzi Adam, oferind-o ca pe o pârgă lui Dumnezeu de la noi pentru noi, o dă ca pe o arvună pe Maria, cea care cu adevărat nu era amestecată cu întreaga frământătură. Prin ea se plămădește Pâinea pentru plămuirea din nou a neamului. Astăzi se descoperă marele sân al fecioriei și Biserica își încinge, ca podoabă de nuntă, mărgăritarul cel neprădat al nesticăciunii

⁵ Is. 45, 8.

⁶ Cf. Am. 9, 13; Ioil 4, 18.

⁷ Lc. 1, 69.

Omilie

LA BUNA VESTIRE A PREASFINTEI STĂPÂNEI NOASTRE, NĂSCĂTOAREA DE DUMNEZEU¹

A venit astăzi bucuria tuturor, dezlegând blestemul de mai înainte. A venit Cel ce este pretutindeni, ca pe toate să le umple de bucurie. Dar a venit cum? Nu având străjuitori, nu însoțit de oștiri de îngeri, nu trâmbițându-și venirea, ci liniștit și pașnic. A făcut aceasta ca să ascundă taina de stăpânitorul întunericului, ca, prin meșteșugul înțelepciunii, să prindă în cursă pe șarpe și să înșele pe balaur, mintea cea asiriană², care și-a robit sieși toată omeneasca noblețe. [A venit] ca să smulgă prada din mâinile lui, pentru că nesfârșita Lui bunătate și milostivire către noi nu a suferit să se piardă și să se păgubească o lucrare atât de mare precum omul, pentru care a boltit cerurile, a revărsat aerul, a întins marea și a meșterit întreaga făptură văzută³. De aceea este Dumnezeu pe pământ, Dumnezeu din cer, Dumnezeu printre oameni, Dumnezeu purtat în pânțelele Fecioarei, Cel ce nu este cuprins nicăieri. De aici își primește firea omului începutul bucuriei și temelul îndumnezeirii. De aici firea, despuiată de bogăția mult amăgitoare a păcatului ei, se împodobește pentru Făcătorul ei. De aici cea dintâi plăsmuire a noastră primește nouă plăsmuire, și lumea îmbătrânită leapadă învechirea care îi venea de la păcat. Dar Să se veselească cerul de sus și norii să verse dreptate⁴. Să picure

¹ Traducere realizată după *Homilia in annuntiationem b. Mariae* (CPG 8174; BHG 1093g); PG 97, 881-913 (ed. A. Gallandi).

² Cf. Is. 10, 12.

³ Cf. Fc. 1, 1-31.

⁴ Is. 45, 8.

munții dulceață și dealurile bucurie⁵, că S-a milostivit Dumnezeu de poporul Său. Căci taina cea mai înainte de veci ascunsă⁶ astăzi se arată și toate primesc recapitulare în Hristos⁷. Astăzi, Puterea creatoare care stăpânește toate⁸ aduce la îndeplinire Sfatul pus la cale mai înainte de Ea, cel al creației făpturilor, ca să zădărnicească sfatul născocit de mai înainte de începătorul răutății împotriva noastră. De aceea dăntuiesc îngerii, și oamenii se bucură împreună cu ei, și lumea întregă înnoită își revine întru sine. Ce minte, ce limbă va putea cuprinde acestea? Nici cuvântul nu ar putea să o exprime, nici ureche să audă!

Pe bună dreptate, deci, și strălucitul praznic de azi aplaudă cu bucurie universală asumarea frământăturii noastre. Care este aceasta și în ce fel? Bucuria întregii făpturi – îndreptarea neamului. Prin urmare, astăzi este bunăvestirea bucuriei, vestirile iubirii de oameni a lui Dumnezeu, bucuria mântuirii întregii lumi. De unde, și de la cine, și la cine au venit toate acestea? Din cer, de la Dumnezeu, și la o fecioară logodită cu un bărbat⁹. Cine este fecioara? Cine este bărbatul? Care erau numele lor? Numele ei era Maria, numele lui, Iosif. Amândoi erau din neamul lui David¹⁰. Dar cine slujea acestea și de unde venea? Arhanghelul Gavriil, trimis de sus spre slujirea minunii. Căci trebuia ca slujitorul Celui Preaînalt, pogorând pe pământ dintru cei de sus în chip străin, să împodobească taina cu străine lucruri. Care Taină? Pogorârea Domnului, arătarea negrăită a iconomieii celei privitoare la noi.

⁵ Cf. Is. 49, 13; Sfântul Grigorie din Nazianz, *Contra Julianum*, PG 35, 545; SC 309, p. 108.

⁶ Cf. Col. 1, 26.

⁷ Cf. Ef. 1, 10.

⁸ Sfântul Andrei Criteanul se referă în acest pasaj la Sfânta Treime ca „Putere creatoare care stăpânește toate”. Vezi această idee la Sfântul Dionisie Areopagitul, *De caelesti hierarchia*, PG 3, 240 B.

⁹ Vezi Lc. 1, 26-27.

¹⁰ Cf. Lc. 1, 27. Ideea că nu numai Iosif, ci și Fecioara Maria descinde din David este susținută de Sfântul Andrei Criteanul și în *Homilia iii in nativitatem b. Mariae*, PG 97, 861-881, trad. *supra*, pp. 57-69.

Exprimarea și adevărarea cea din veac ascunsă a dumnezeiescului sfat și preștiințe. Dar unde s-au petrecut acestea, când și pentru ce? În Nazaret, o cetate a Galileei, în luna a șasea de când a fost zămislit Ioan, pentru ca încă din pântecul maicii sale să-L propovăduiască pe Cel ce avea să vie¹¹. Pentru aceea, Gavriil, pogrându-se din văzduhurile cele înalte, a venit la Nazaret, la Fecioara, la cămara de nuntă pământescă, și îi aduce acesteia fără împiedicare vestirea negrăitei iconomii. Aceasta este taina împăcării lui Dumnezeu cu oamenii. Aceasta prăznuim și noi astăzi, unirea lui Dumnezeu cu oamenii, îndumnezeirea frământăturii, formarea din nou a chipului nostru, schimbarea noastră spre mai bine, înălțarea noastră la ceruri și întoarcerea noastră acolo.

De aceea tot universul se bucură astăzi cu mare bucurie și toate ordinele cele inteligibile ale puterilor supralumești toarnă vin peste dumnezeieștile jertfe de împăcare pentru noi. Căci dragă Îi este lui Dumnezeu îndreptarea noastră prin aceste jertfe, înaintarea și întoarcerea noastră la o stare mai bună. Fiindcă puterile cerești sunt foarte compătimitoare și iubitoare de oameni, fiindcă sunt *duhuri slujitoare, trimise ca să slujească pentru cei ce vor fi moștenitorii mântuirii*¹². Prin urmare, să se veselească tot universul și toată făptura să salte. Căci cerul se deschide și pământul Îl primește nevăzut pe Împăratul a toate. Nazaret, imitând Edenul, Îl primește în sânul lui pe Săditorul Edenului. Părintele îndurărilor logodește omeneasca nimicnicie cu Cel Unul Născut din El¹³ și Gavriil slujește Tainei și îi strigă Fecioarei: «Bucură-te», pentru ca fiica lui Adam cea răsărită din David să redea, la rândul ei, neamului omenesc bucuria pe care a pierdut-o strămoașa. Astăzi Părintele slavei venind să miluiască neamul omenesc, privește cu ochi milostiv firea cea stricată a lui Adam.

Astăzi Dătătorul îndurării acoperă abisul cu atotbunele Lui milostiviri și împarte mila Lui firii, așa cum apa cea multă acoperă

¹¹ Vezi Lc. 1, 26, 44.

¹² Evr. 1, 13-14.

¹³ Cf. Sfântul Dionisie Areopagitul, *De divinis nominibus* 1, 4, PG 3, 592 A.

CANONUL I CĂTRE PREASFÂNTA NĂSCĂTOARE DE DUMNEZEU¹

Al cărui acrostih este:
«Primește, Fecioară, pârga plânsurilor mele. Da.»

Cântarea 1, glasul 1

Irmosul:
«Dreapta ta cea purtătoare de biruință,
cu dumnezeiască cuviință, întru tărie s-a preaslăvit;
că aceasta, Nemuritorule, ca o atotputernică, pe potrivnicii
i-a zdrobit, făcând israelitenilor cale nouă, prin adânc.»

Stih: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi.

Vino, suflă, ca pârga plânsurilor să o aducem astăzi Născătoarei de Dumnezeu, căci ea a izbăvit neamul omenesc din blestemul lui Adam și ne-a dăruit nouă binecuvântarea și bucuria.

Cu toate curgerile Iordanului, lacrimile mele nu pot cu nici un chip să spele întinăciunea păcatelor mele, ci tu, Fecioară, cu mila ta, curățește-mă.

¹ Sf. Nicodim Aghioritul, *Στέφανος τῆς Ἀειπαρθένου ἤτοι Θεοτοκάριον νέον, ποικίλον καὶ ὀρειότατον ὀκτώηχον*, ed. Veneția, 1883, p. 3, ed. Constantinopol, 1849, p. 5; Sophronios Eustratiades, *Θεοτοκάριον*, vol. I (Ἁγιογραφικὴ Βιβλιοθήκη 7-8), Chennevières-sur-Marne, 1931, p. 87 [Canonul, glas 1, duminică seara, în Sfântul Nicodim Aghioritul, *Noul Theotokarion. Canoanele aghiorite ale Maicii Domnului*, trad. mon. Parascheva Enache, ed. a III-a, Ed. Doxologia, Iași, 2022, pp. 27-33].

Slavă...

Pe Hristos, Soarele dreptății cel neapus, născându-L, Fecioară, rogu-mă: Luminează-mi ochii cei întunecați de negura patimilor și de îngroșarea păcatelor.

Și acum...

Legile Stăpânului călcându-le, tot chipul răutății am săvârșit, iar acum, întorcându-mă, nu trece cu vederea pe robul tău cel nefolositor, Stăpână Marie, ci milostivindu-te, mântuiește-mă.

Cântarea a 3-a

Irmosul:

«Cel ce singur știi neputința firii omenești și din milostivire ai îmbrăcat chipul ei, încinge-mă cu putere de sus, ca să strig Ție: Sfântă este Biserica cea însuflețită a slavei Tale celei negraite, Iubitorule de oameni.»

Ca Eva oarecând aflându-mă, șarpele m-a înșelat și, prin gustarea din plăcere, m-a aruncat afară din Raiul dumnezeieștii cunoștințe; ceea ce ai născut pe Hristos, al doilea Adam, întoarce-mă iarăși la viață, Stăpână.

Vătămându-mă în chip nenorocit cu nebunia lui Cain, precum acela pe frate, mi-am ucis mintea, pizmuind rău sușul ei, folosindu-mă de sabia iubirii de plăcere, ci tu, Fecioară, ca o iubitoare de oameni, mântuiește-mă.

Slavă...

Se tânguia oarecând Adam cel izgonit din Eden, căruia un heruvim de foc îi tăia calea. Iar eu, care am căzut din cunoștința cea dumnezeiască, tânguindu-mă, mă rog ție, împreună cu sfinții: Mijlocește, Maica lui Dumnezeu, să fiu izbăvit de patimi.

Și acum...

Cugetarea morții, o, nenorocitele suflete, să te călăuzească pururi pe tine în faptele vieții; tânguiește-te și plângi, având pe Fecioara cea preacurată și fără de prihană mijlocitoare către Hristos, Cel ce S-a odrăslit dintr-însa.

Cântarea a 4-a

Irmosul:

«Ca pe un munte umbrat cu darul cel dumnezeiesc,
privindu-te Avacum, cu ochii cei mai înainte văzători,
a prorocit pe Sfântul lui Israel, Care avea să Se nască din tine,
spre mântuirea și înnoirea noastră.»

O, minunile tale, Stăpână neispățită de nuntă! Căci ești mijlocitoare muritorilor păcătoși către Cel ce S-a născut din tine, pentru aceea, roagă-te ca și pe mine, cel ce am păcătuit mai presus de toți muritorii, să mă împăce cu El.

Omoară, Fecioară, cugetul trupului meu și năvălirile patimilor, și sfătuirile demonilor fă-le deșarte, și călăuzește-mă, ca să umblu pe căile Vieții, ceea ce ai odrăslit tuturor Viața.

Slavă...

Curățește întinăciunile inimii mele, prin lacrimi, prin ocrotirile cuvioșilor îngeri, Curată, și ridică sufletul meu din întuneric și mintea cheam-o din căi lăturalnice și călăuzește-o pe calea nepătimirii.

Și acum...

Mintea mi-am spurcat prin cugete de rușine și sufletul cu plăceri, întrecându-i pe cei din vremea lui Noe prin străine fapte de rușine, pentru care și strig acum, Născătoare de Dumnezeu, îndură-te și mă izbăvește de potopul cel înțelegător.